

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/106/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614205656
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8614205656.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove vo veci žalobcu PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava 26, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, proti žalovanej R. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. Y. XX, XXX XX Q. Y., t.č. I. XX, XX XXX P., Z. I., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Združenia - Pomoc a ochrana spotrebiteľa "POS", so sídlom Nám. Legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 343 828, právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, o zaplatenie 1.279,15 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 8C/64/2014-46 zo dňa 02.02.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka.

II. Účastníkom sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

III. Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania vo výške 46,92 Eur na účet jeho právneho zástupcu v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd žalobu zamietol. Vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanej trovy konania nepriznáva. Zároveň zaviazal žalobcu nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 250,86 Eur, a to do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. V konaní bola v celom rozsahu úspešná žalovaná, ktorá si ale právo na náhradu trov konania neuplatnila. Preto súd rozhodol, že žalobca (ako v konaní neúspešný účastník) nemá právo na náhradu trov konania a žalovanej trovy konania nepriznáva.

Uviedol, že v konaní mal plný úspech aj vedľajší účastník na strane žalovanej, ktorý si právo na náhradu trov konania riadne uplatnil a aj v zákonnej lehote podľa § 151 ods. 1 O.s.p. vyčíslil.

Vedľajšiemu účastníkovi vznikli trovy spočívajúce v trovách právneho zastúpenia za 3 úkony právnej služby - 1.) prevzatie a príprava zastúpenia podľa § 10 ods. 1, 2 a § 13a ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „AT“), 2.) písomné vyjadrenie zo dňa 29.01.2015 podľa § 10 ods. 1, 2 a § 13a ods. 1 písm. c) AT a 3.) zastupovanie na pojednávaní dňa 02.02.2015 podľa § 10 ods. 1, 2 a § 13a ods. 1 písm. d) AT vo výške 3 x 61,41 Eur (z tarifnej hodnoty veci 1.279,15 Eur) + 1 x 8,04 Eur režijný paušál za úkon v roku 2014 a 2 x 8,39 Eur

režijný paušál za úkony v roku 2015 (§ 16 ods. 3 AT). Keďže právny zástupca vedľajšieho účastníka je preukázateľne platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa mu odmena a náhrady podľa § 18 ods. 3 AT o DPH vo výške 41,81 Eur (20% z 209,05 Eur). Preto súd ukladá žalobcovi povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 250,86 Eur (61,41 Eur + 8,04 Eur + 61,41 Eur + 8,39 Eur + 61,41 Eur + 8,39 Eur + 41,81 Eur) na účet jeho právneho zástupcu.

Proti tomuto rozsudku v časti výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Namietal priznanie trov konania vedľajšiemu účastníkovi z dôvodu, že trovy vedľajšieho účastníka nepredstavujú a nie sú účelne vynaložené na bránenie práva. Poukázal na to, že vedľajší účastník sa deklaruje ako združenie založené na ochranu spotrebiteľa a teda sa prioritne predpokladá pomoc zo strany združenia založeného za týmto účelom a nie zo strany zvoleného právneho zástupcu. Združenia na ochranu spotrebiteľa majú možnosť využívať aj podporu ministerstva, preto súdy rozhodujú tak, že ak združenie sa rozhodne využiť pre zastupovanie v konaniach pomoc advokáta, musí jeho trovy znášať samo z vlastných prostriedkov. Poukázal na právnu úpravu účinnú od 1.1.2015, v zmysle ktorej musí byť súčasťou oznámenia o vstupe aj súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje v konaní. Namietal neúčelnosť vynaložených trov konania. Navrhol uznesenie v napadnutom výroku zmeniť a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať. Vynaložené náklady trov právneho zastúpenia nemajú charakter účelne vynaložených nákladov. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že vedľajšiemu účastníkovi neprizná nárok na náhradu trov právneho zastúpenia.

Vedľajší účastník na strane žalovanej vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že súhlasí v plnom rozsahu s rozhodnutím prvostupňového súdu a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania vo výške 46,92 Eur.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1, 2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

So zreteľom na obsah odvolania žalobcu v odvolacom konaní bol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku o trovách konania vedľajšieho účastníka, a preto výroky napadnutého rozsudku, ktorým súd prvého stupňa žalobu zamietol a výrok o trovách konania žalobcu a žalovanej v odvolacom konaní preskúmané neboli a ako také nadobudli právoplatnosť (§ 206 ods. 2 veta prvá O.s.p.).

Pokiaľ ide o výrok o trovách konania vedľajšieho účastníka, je potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa v intenciách rozhodovania o týchto nárokoch vedľajšieho účastníka správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvého stupňa sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 3 O.s.p. (v znení platnom do 31.12.2014) Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Zákonom č. 353/2014 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v § 93 ods. 3 O.s.p. sa za prvú vetu vkladá nová druhá veta, ktorá znie:

"Ak ako vedľajší účastník vstupuje do konania z vlastného podnetu právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa podľa osobitného predpisu, 10b) súčasťou oznámenia o vstupe musí byť aj súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní, inak súd na oznámenie o vstupe neprihliada." Tento zákon nadobudol účinnosť 1.1.2015. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel rešpektujúc ústavnú zásadu práva na spravodlivý proces k záveru, že vstup vedľajšieho účastníka do konania je potrebné posudzovať podľa zákonná účinného v čase jeho vstupu. Je rozhodné, že vstup vedľajšieho účastníka do konania bol prvostupňovému súdu oznámený dňa 11.11.2014 a v rozhodnom období sa explicitne zákonom súhlas účastníka, na strane ktorého vystupovať v konaní mieni, nevyžadoval tak, ako to predpokladali právne predpisy účinné v čase oznámenia vstupu. Iba takýto ústavnokonformný výklad dáva zadosť vyššie spomenutej zásade práva na spravodlivý proces. Vo svetle týchto úvah odvolací súd pristúpil k vecnému preskúmaniu veci v zmysle ustanovení účinných v čase oznámeného vstupu (t.j. ku dňu 11.11.2014).

Navyše žalovaná podaním zo dňa 03.12.2014 doručeným prvostupňovému súdu dňa 05.12.2014 vyslovila súhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania, a preto odvolacia námietka žalobcu, že písomný súhlas hlavného účastníka - žalovanej so vstupom vedľajšieho účastníka preukázaný nebol, nie je opodstatnená.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam o neúčelnosti úkonov právnej služby, odvolací súd poznamenáva, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní, spravidla v spore, uspel, má, zásadne, právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkov, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom v spore, ako i skutočnosť, či nie sú splnené podmienky pre postup podľa § 150 O.s.p.; nie je rozhodujúce, či je tomu tak pri uplatnení práva alebo jeho bránení.

Je potrebné vziať na zreteľ, že účelnosť vynaložených nákladov je podmienkou ich priznania. Podmienkou je, že ide o výdavky potrebné na uplatňovanie, či bránenie práv účastníka konania. Súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť.

Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze.

Vedľajší účastník vstúpil do konania podľa § 93 ods. 2 O. s. p. s tým, že podľa § 93 ods. 4 O.s.p. má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, pričom koná iba sám za seba. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že vedľajší účastník namietal, že predmetná spotrebiteľská zmluva je neplatná a že zmluva neobsahuje náležitosti podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. (čl. 33).

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslanca zvereného Spoločenstvu, najmä, na

zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania....., tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011).

Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04, cit. „Pri tomto výklade treba venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatočného protokolu).

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“.

Ani judikatúra Súdneho dvora Európskej únie nevidí žiadny dôvod na poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09). Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka a jeho práve na náhradu trov konania.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby sa vedľajší účastník nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Vedľajší účastník ako osoba konajúca sama za seba bol z procesného hľadiska plne úspešný, a preto mu náhrada trov konania prináleží.

Vo svetle princípu vychádzajúceho z čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je plne opodstatnené priznať združeniu náhradu nákladov za úspešné presadenie spotrebiteľského práva.

Odvolačný súd poukazuje na to, že vedľajšia intervencia vo svetle § 93 ods. 2 O.s.p. je ďalším z nástrojov ochrany spotrebiteľa, ktorý síce explicitne odporúčaný v smernici Rady 93/13/EHS nie je, ale

nič nebránilo členským štátom nad rámec smernice upraviť mechanizmy, ktoré zväžia ako efektívne. Takáto možnosť vyplýva z čl. 8 citovanej smernice.

Podľa čl. 8 smernice Rady 93/13/EHS „členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.“

Rovnako Európska komisia vo svojich pripomienkach v bode 21 v prejudiciálnom konaní vedenom pod C-470/12, POHOTOVOSTĚ/L. uvádza cit. „Smernica 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby vnútroštátny súd pripustil vstup združenia na ochranu spotrebiteľov ako vedľajšieho účastníka v exekučnom súdnom konaní.“

Vedľajšiu intervenciu vníma Európska komisia ako jeden z prostriedkov na ochranu práv spotrebiteľov a niet dôvodu ho vylučovať z prostriedkov ochrany zameraných na dosiahnutie cieľov podľa smernice Rady 93/13 EHS vrátane čl. 7 ods. 1.

Podľa čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie 1. Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

Niet dôvodu u právnických osôb zameraných na ochranu práv spotrebiteľov vylučovať ich z právnej ochrany, ktorej súčasťou je aj náhrada ich nákladov v občianskom súdnom konaní.

Majúc na zreteli uvedené odvolací súd uznesenie v napadnutom výroku ako správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. Žalobca v odvolacom konaní úspešný nebol a žalovanej trovy odvolacieho konania nevznikli, preto odvolací súd rozhodol, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

O trovách odvolacieho konania vedľajšieho účastníka rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. V odvolacom konaní bol úspešný vedľajší účastník na strane žalovanej, ktorý ma právo na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi. Trovy odvolacieho konania vedľajšieho účastníka pozostávajú z trov právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu z 11.03.2015) podľa § 13a ods. 2 písm. b) vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb ďalej len „vyhlášky“). Žalobca je preto povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania spolu vo výške 46,92 Eur, t.j. odmena vo výške 30,71 Eur (1 z odmeny vo výške 61,41 Eur) a 8,39 Eur režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) + 7,82 Eur DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky)/ tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.